

השפה המיוחדת של אורי כתב: דויד גרוסמן | אייר: אורה איל הצעות לצוות הגן

גננת יקרה,

הסיפור "השפה המיוחדת של אורי" עוסק בתקשורת: ניסיונות התקשורת של הפעוט אורי, שלפעמים דורשים תיווך מצד אחיו הגדול יונתן, והתקשורת מלאת ההומור של המשפחה כולה, שמבינה את כוחם של חוש הומור ודמיון כדי להפיג מתח במצבי תסכול.

ניתן לפרוש את הסיפור לכמה נקודות התייחסות:

- **תקשורת בין ילדים:** היכולת של ילדים להבין זה את זה ולעזור לחבריהם בביטוי, בהבנה ובסבלנות.
- **תיווך ותרגום:** תפקידו של המתורגמן לחבר קשר ותקשורת בין שני אנשים שלא מצליחים להבין זה את זה.
- **תקשורת בין מבוגרים לילדים:** היכולת של ילדים בגיל "האמצעי" (בין קטנים לגדולים) להצליח להבין וליצור קשר גם עם ילדים (קטנים) וגם עם המבוגרים.
- **משפחה וחוש הומור:** יחסי אחים וכוחו של הומור בהפגת תסכול, בבית ובגן

"מכל מלמדי השכלתי" - וגם מילדי הגן!

לא תמיד אנו מבינים את רצונות הילדים, ולעתים ילדי הקבוצה יכולים לעזור לפרש את כוונות חבריהם. זה אולי משום שהם מתבוננים על העולם מאותה זווית ראייה (ממש!), כזאת שאנו לא תמיד רואים. אולי זה משום שהם פנויים להקשיב ולהתבונן במקום בו המבוגרים עסוקים או טרודים. לפעמים, אח או חבר יכולים להבין את הילד ואת כוונותיו. כדאי להיעזר בהם, זה מעצים את הילדים ומקרב אותנו אל עולמם.

רעיונות לשילוב הספר בגן

- מי לא מכיר את התחושה הקשה, כאשר הסביבה לא מבינה אותנו? ילדים רבים חווים קשיי תקשורת (אוצר מילים מוגבל, עולים חדשים, ליקויים התפתחותיים). שיחה בעקבות הסיפור "השפה המיוחדת של אורי" עשויה לעורר הזדהות בקרב הילדים עם התסכול שחש אורי, וכך לסייע בהתייחסותם לחברים שמתקשים בדיבור. זו גם הזדמנות לצוות הגן להפגין הבנה, סבלנות ורצון לסייע למתקשים.
- יונתן משמש מתורגמן ומסביר להורים את השפה המיוחדת של אורי. איזה סוגי תרגום מכירים ילדי הגן? כדאי להסב את תשומת לבם לתרגום לשפת הסימנים בטלוויזיה, ולספר להם על אנשים שמתרגמים מילים משפה אחת לשנייה. אולי יש בקרב ילדי הגן ילדי עולים, או ילדים שהסבים שלהם אינם דוברי עברית, אשר משמשים בעצמם מתרגמים של המשפחה?

- תוכלו לשחק משחקים שעוסקים בתקשורת כמו פנטומימה, "טלפון שבור", "נחש מיי" ועוד.
- פתגמים בסימנים: מכינים כרטיסיות עם ציורים במקום מילים, ותולים על לוח רצף סדרת כרטיסיות שמרכיבות פתגם. על הילדים לפענח את הסימנים ולהמירן למילים. ("לא דובים ולא יער" = X, ציור דובים, X, ציור עצים. "על ראש הגנב בוער הכובע" = ציור של ראש עם חץ מעליו, ציור של גנב, ציור של אש, ציור של כובע וכו').
- השפה המיוחדת של אורי" הוא סיפור על משפחה אוהבת, שיוזעת גם לצחוק מטעויות ואי-הבנות. ניתן לבקש מהילדים והוריהם להכין מילון קטן עם קיצורים משפחתיים השייכים רק להם (כינויים, אירועים שונים, "קודים") - "כשאנחנו אומרים " - למה אנחנו מתכוונים?.
- כדאי לאפשר לילדים להתבונן מקרוב באיורים הצבעוניים והמשעשעים שציירה המאירת אורה אייל. ילדי הגן יכולים להציע פירושים שלהם למשפטים של אורי ולצייר אותם.
- בעזרת משחק הפנטומימה, ניתן להדגים לילדים כיצד הם יכולים ל"תרגם" את חבריהם לכל ילדי הגן (מזמינים זוג ילדים כאשר על האחד להדגים בפנטומימה משפט ("אני רוצה לישון", "אני אוהבת בננה"...)) ועל השני לתרגם את דבריו לשאר הילדים.
- לסופר דויד גרוסמן, ולמאירת אורה אייל, יצירות רבות המיועדות לילדים בגיל הרך. חפשו בספריית הגן ספרים נוספים של כל אחד מהם. אולי לילדי הגן ספרים שלהם בבית? זו הזדמנות להשוות ולחַפש את המשותף בספרים, וגם לעודד קריאה של ספרים נוספים מאת אותו המחבר או המאירת.
- שיבושי מילים ולשון אופייניים מאד בגיל הצעיר ואינם בהכרח מעידים על ליקויים שדורשים התערבות. ספר מומלץ בנושא התפתחות השפה בגיל הרך הוא "המגדל נפרק: חידושי מילים של ילדים וניתוחם" מאת מיכל סגל, הוצאת מכון מופ"ת, 2011.

אנו מאחלים לכם קריאה מהנה ושיחה נעימה!